

HESSENPOORT NATUURLIJK Gemeente Zwolle

Naar een groen en duurzaam bedrijventerrein

In Zwolle werken ondernemers al enkele jaren samen aan de vergroening en verduurzaming van bedrijventerrein Hessenpoort. In 2016 is op initiatief van de Ondernemersvereniging Hessenpoort, samen met RVO Nederland, gemeente Zwolle en provincie Overijssel, de visie Hessenpoort, Natuurlijk! opgesteld. Deze actiegerichte visie schetst een helder vergroeningperspectief voor het terrein en benoemt concrete projecten om de verblijfskwaliteit van Hessenpoort te vergroten. Van het aanleggen van een wandelnetwerk tot het inzaaien van bermen met bloemrijke kruidenstroken en het uitwerken van een zonnepark onder de hoogspanningsmasten.

Parkmanager Ilse Sijtsma is voortvarend aan de slag gegaan met deze projecten. 'We hebben een interdisciplinaire projectgroep Hessenpoort Natuurlijk samengesteld waarin onder andere de groenbeheerders van de gemeente plaatsnemen, maar ook vertegenwoordigers van enkele bedrijven op Hessenpoort, zoals afval- en groenbeheerder Rova en Transferro B.V.,' vertelt Sijtsma. 'Afgelopen zomer hebben we samen op de nog onverkochte kavel naast de Wezo een bijtuin gerealiseerd. Ook verwachten we begin 2019 te starten met het uitvoeren van de plannen voor het solarpark onder de hoogspanningsmasten. Hiermee wekken we straks circa 25 procent van de energie op die het bedrijventerrein in totaal nodig heeft.'

Publiek en privaat initiatief

'Het solarpark wordt gerealiseerd op de relatief moeilijk verkoopbare kavels van Hessenpoort,' licht Lieuwe Dijkstra toe, stadsecoloog bij de gemeente Zwolle. Nabij de beoogde locatie voor het zonnepark bevindt zich de ecologische zone van het bedrijventerrein. 'Door tussen de zonnepanelen een kruidenmengsel in te zaaien kan het solarpark straks bijdragen aan de biodiversiteit en het ecologische netwerk versterken, op het bedrijventerrein zelf, maar ook voor de directe omgeving.' Daarnaast zal een themapark deel uitmaken van het geheel, waar educatie hand in hand gaat met vergroening en duurzaamheid. Dijkstra benadrukt dat het belangrijk is om naast tijdelijke ingrepen meer omvangrijke projecten voor de lange termijn te initiëren. 'Dat we onlangs zijn aangewezen als een van de vijf Overijsselse topwerkklocaties creëert voor ons de mogelijkheid om hier ook financiële middelen vanuit de Provincie voor aan te wenden,' vult Sijtsma aan. De gemeente investeert ook in het bedrijventerrein. 'We hebben maatregelen genomen voor natuurcompensatie in de directe omgeving van het bedrijventerrein. Er is bijvoorbeeld een ecologische zone

Concrete acties voor de korte termijn koppelen aan strategische zetten voor de lange termijn

Foto: NL Greenlabel 2017

aangelegd en een voormalige boerderij is ingericht als broedplaats voor steenmarters, kerkuilen en vleermuizen.' Daarnaast zijn op de private bedrijfskavels verschillende groenprojecten gerealiseerd. 'Het bedrijf Wehkamp neemt tal van natuurcompenserende maatregelen op eigen terrein en Van der Valk Zwolle is mede initiatiefnemer van de oeverwaluwand, een nestwand langs het water waar oeverwaluwen zich kunnen vestigen.' Helaas zijn niet alle bedrijven in staat om op eigen terrein vergroeningsprojecten te realiseren. 'Hierdoor verschuift de blik naar de openbare ruimte en de nog onbebouwde kavels waar de gemeente zelf al ambities heeft geformuleerd,' schetst Dijkstra. 'Dat maakt het lastig, want de openbare ruimte op het bedrijventerrein is vrij beperkt.' Mark Rotteveel, projectadviseur natuurontwikkeling van de Ginkel Groep en als adviseur van de projectgroep nauw betrokken bij de ontwikkelingen van de Hessenpoort, vult aan. 'Er liggen nog volop kansen voor het verder vergroenen van het bedrijventerrein. Het verzilveren van deze kansen vraagt nauwe samenwerking tussen de gemeente en de grote hoeveelheid grondeigenaren op het bedrijventerrein.' Dijkstra onderschrijft dit. 'Hierbij moeten we zowel concrete acties voor de korte termijn formuleren, als strategische zetten benoemen voor de doorontwikkeling van het bedrijventerrein als leefomgeving voor mens, plant en dier op de langere termijn.'

Succes- en faalfactoren:

- + De dynamiek op de Hessenpoort is groot. Doordat de parkmanager en een aantal grote bedrijven op het terrein, zoals Van der Valk, Rova, Transferro, zich inzetten als ambassadeur voor Hessenpoort Natuurlijk!, worden nieuwkomers meegenomen in de vergroeningsaanpak.
- + Om het enthousiasme voor groenprojecten op het bedrijventerrein vast te houden is het belangrijk om per project direct vanaf het begin beheer- en onderhoudsafspraken te maken. Daarmee wordt de toekomstbestendigheid van groenprojecten gewaarborgd, waardoor de energie voor en het vertrouwen in de realisatie van nieuwe groenprojecten toeneemt.
- De snelheid, het succes en de schaal van vergroening op het bedrijventerrein is afhankelijk van het enthousiasme en de ambitie van ambassadeurs. Zo betekende het wegvallen van de voorzitter van Stichting Avifauna Zwolle als partner het verlies van een belangrijke kennishouder en kartrekker. Hierdoor liep een aantal projecten vertraging op, moest kennis worden ingehuurd en het netwerk opnieuw worden opgebouwd.

MEEGKOPPELDE THEMA'S

Biodiversiteit, klimaatadaptatie, natuurinclusief bouwen, energietransitie

INSTRUMENTEN

Beleid en regels gezamenlijke visie Hessenpoort Natuurlijk!
Financiën bedrijven stellen gezamenlijk jaarlijks maximaal €15.000 beschikbaar voor projecten voor Hessenpoort Natuurlijk!, aangevuld met gemeentelijke cofinanciering van 50 procent tot maximaal €15.000.
Samenwerking parkmanager Ilse Sijtsma als linking pin, interdisciplinaire projectgroep Hessenpoort Natuurlijk
Kennis NL Gebiedslab en de monitoring daarvan, enquêtes door Deltion College om behoefte gebruikers van het gebied te achterhalen
Communicatie webpagina Hessenpoort Natuurlijk op website Ondernemersvereniging Hessenpoort

BETROKKEN PARTIJEN

Gemeente Zwolle financiële bijdrage en inhoudelijk betrokken bij totstandkoming visie, stelt 50 procent budget projectgroep Hessenpoort Natuurlijk beschikbaar, groenbeheer
Ondernemersvereniging Hessenpoort actieve en ambitieuze ondernemersvereniging, met onder andere Transferro en Rova (afval en onderhoud van het groen), die gezamenlijk een parkmanager financieren en gezamenlijk 50 procent van het budget van de projectgroep Hessenpoort Natuurlijk beschikbaar stellen
Natuur & Milieu Overijssel inhoudelijk betrokken bij de werkgroep Hessenpoort Natuurlijk
Provincie Overijssel co-financiering voor totstandkoming visie en voor vergroening zonnepark
RVO financiële bijdrage vanuit Duurzaam Door voor totstandkoming visie;
Ginkel Groep: inhoudelijk adviseur inrichting, beheer, natuurontwikkeling en biodiversiteit